

Stávající kapacity na energetické využití odpadů v České republice nemusí již brzy stačit

Problematika aktuálního stavu a výhledu v oblasti energetického využití odpadu (ZEVO) v ČR byla diskutována na 8. ročníku mezinárodní konference Waste to Energy 2016, která proběhla 31. března a 1. dubna 2016 v Praze. Akce, kterou pořádala AF POWER agency a.s. (vydavatel časopisu All for Power), se zúčastnilo cca 150 specialistů z oboru. Nejčastěji zmiňovaným pojmem v rámci obou dnů konference se stal Zákon o odpadech. Z výsledku diskuzí vyplynulo, že bez něj budou nadále končit tuny energeticky využitelného odpadu na skládkách, případně dojde k jejich vývozu do zahraničí. Účastníci konference volali po nutnosti zvýšení poplatků za ukládání na skládky a urychlené úpravě legislativy tak, aby byla umožněna výstavba nových ZEVO v Česku.

Waste to Energy 2016 Energetické využití odpadu

31. 3. – 1. 4. 2016, Clarion Congress Hotel Prague

Organizátor: | AF Power agency

V ROCE 2018 BY MĚL VSTOUPIT V PLATNOST ZÁKON O ODPADĚCH

Podle časového harmonogramu, který na konferenci představil ředitel odboru odpadů MŽP Jaromír Manhart, se počítá s platností nového zákona o odpadech ve druhém čtvrtletí roku 2017. Účinnost zákona je zatím plánována na 1. 1. 2018. V současnosti je zákon v mezirezortním připomínkovém řízení a ministerstvo vypořádává 1500 podnětů vzešlých z veřejného připomínkového řízení. „Většina je bohužel proti razantnímu zvýšení poplatků,“ uvedl J. Manhart.

Jednou z důležitých změn navrhovaného zákona je postupné navýšování poplatku za skládkování využitelných odpadů na 1 850 korun za tunu v roce 2023. Další významnou změnou je zákaz skládkování odpadu, jehož výhřevnost je vyšší než 4 MJ/kg a odpadu, který je recyklovatelný. U obou změn lze očekávat ostré diskuze o jejich finální podobě. Velký boj se svede o velikost poplatku za skládkování a harmonogram jeho navýšování, stejně jako o definici odpadů, na které se bude zákaz vztahovat. Martin Hájek z Teplárenského sdružení ČR

poukázal na to, že země Evropské unie mají různé definice komunálního odpadu. Různá čísla a metodiky hodnocení pak zkreslují data a vypadá to, že se v Česku málo recykluje. „Myslím si pravý opak. U nás je systém recyklace propracován velice solidně,“ říká M. Hájek.

Jak dále J. Manhart poznamenal, ve schváleném Plánu odpadového hospodářství ČR (POH) je přesně uvedeno, že v roce 2020 by se mělo materiálově využít alespoň 50 % komunálního odpadu. Je zde i specifikováno zvýšení energetického využití na 18 % a s tím snížení

Petr Stehlík z VUT Brno zahajuje osmý ročník konference W2E

ukládání odpadů o 31 % do roku 2020. „V roce 2024 bychom měli být v případě materiálového využití na úrovni 65 % a energetického využití na 28 %. Plán taktéž přesně specifikuje pojmy jako výhřevnost a recyklovatelnost,“ dodal J. Manhart.

V rámci konference Waste to Energy vystoupil i Milan Chromík zástupce generálního partnera Veolia, který prezentoval principy cirkulární energetiky Skupiny Veolia, prezentoval zajímavá čísla a dotkl se i legislativního rámce. „Dříve se s odpady nakládalo nesystémově. V republice bylo 15 tisíc smetišť, každý okres měl cca 300 divokých skládek. V roce 1996 se počty skládek snížil na 360, nyní je v Česku 182 systémových skládek a 26 skládek pro nebezpečný odpad. Je potřeba zvýšit poplatky za skládkování a propracovat systém recyklace. Co nejde využít materiálově, je pak možné využít energeticky. Za stávajících legislativních podmínek nemá výstavba ZEVO smysl. Stačí ale jen pár úprav a pohled vedení Veolia se může změnit,“ říká M. Chromík.

KDO A KDE BUDE ENERGETICKY VYUŽÍVÁT 1,4 MILIONU TUN ČESKÉHO KOMUNÁLNÍHO ODPADU?

Vládou schválený POH stanovuje, že do roku 2024 má být energeticky využíváno 1,4 milionů tun komunálního odpadu (KO) ročně. V současnosti je kapacita českých ZEVO zhruba na polovině, a to i se započtením plzeňského ZEVO Chotíkov, které síce stojí, avšak (v době konání konference) bez platného stavebního povolení, a tak není možný jeho provoz.

O nedostatku kapacit na energetické využití odpadů hovořil i Aleš Bláha ze ZEVO Malešice. „Jednoznačně bude potřeba nových spaloven, nevystačíme si se stávajícím stavem. Ani po případném zprovoznění Chotíkova nebudou kapacity v Česku dostatečné,“ uvedl a současně polemizoval nad technologiemi zplyňování odpadů. „Je jen málo referencí, kde to funguje, ale daleko více, kde se projekty absolutně nevyvedly a technologie nefungují. Nehledě na finanční náklady pyrolyzy.“ Jak dále znamenal, rozšíření by se mohlo dočkat právě i ZEVO Malešice, které výhledově počítá se zprovozněním páté linky s vlastním kotlem. S touto variantou počítá i Územní energetická koncepce hl. města Prahy, ve které je uvedeno možné navýšení roční kapacity pátou linkou o 100 tisíc tun komunálního odpadu. ZEVO Termizo v Liberci se potýká s nedostatkem prostoru pro novou technologickou linku.

NOVÉ ZAŘÍZENÍ V NEDOHLEDNU - HROZÍ VÝVOZ DO CIZINY?

Jedno z plánovaných českých ZEVO mělo být v Jihlavě, s touto variantou počítal Integrovaný systém nakládání s odpady v Kraji Vysočina. Podle zástupce Energetické agentury Vysočiny Zbyňka Boudy ovšem kvůli neustálému odkládání nového zákona o odpadech reálně uvažují o vývozu odpadu do Rakouska nebo Německa. Tato situace může nastat, pokud bude možné dodávat upravený komunální odpad

Milan Chromík ze společnosti Veolia přednášel o konceptu cirkulární ekonomiky

V rámci konference se mnohokrát rozprúdila velice bouřlivá diskuze

Přednášející odpoledního bloku prvního dne konference

První den konference zakončil diskuzní panel. Vzhledem k pestrému složení nebylo o vášně nouze

Druhý den konference byly prezentovány zkušenosti z praxe

Více než 150 účastníků zaujaly i zkušenosti, které prezentovali spířiči z Polska, Rakouska nebo Německa

Jaromír Manhart z Ministerstva životního prostředí věří, že nový zákon o odpadech vejde v platnost v roce 2018

ve formě tuhého alternativního paliva do sousedních států za cenu okolo 50 € za tunu. Za současné situace nemáme téměř jinou variantu. Blíží se okamžik, kdy nebudeme moci skládkovat, a výstavba ZEVO je v nedohlednu.

Martin Hájek poznamenal, že má dojem, že země, které provozují propracovaný systém ZEVO, resp. odpadového hospodářství, nemají zájem podporovat výstavbu nových ZEVO ve východní Evropě. „Jako kdyby měli zájem jen o náš energeticky využitelný odpad. Nerad bych se dožil situace, kdy budeme vyvážet na západ energeticky využitelnou složku odpadu a nevyužitelný zbytek nám tady zůstane,“ uvedl M. Hájek. „S vývozem TAP to není tak jednoduché. V rámci dovozu TAP pro rakouské cementárny je potřeba realizovat náročné spalovací zkoušku, v konečném zařízení a měřit obsah rtuti,“ poznamenal k tomu P. Manhart.

Další zařízení na energetické využití odpadů může vyrůst na severozápadě Čech. Zde stále pokračuje projekt EVO – Komořany, který prošel hodnocením vlivu na životní prostředí a nyní probíhá stavební řízení. „V tomto mezidobí se snažíme vysvětlovat lidem v okolí, co je to ZEVO, jdeme krůček po krůčku. Již jsme zaznamenali očekávanou stížnost na podjatost,“ říká Petr Horák, člen dozorčí rady EVO – Komořany.

O výstavbě ZEVO se hovoří i na Jihu Čech nebo na Mělnicku. Účastníci diskuzí se však shodli, že plány na ZEVO v jakékoliv lokalitě naráží na tuhý odpor obyvatelstva, především pak v dobách před volbami. „To je zcela jiná situace než například v Rakousku. Nedávno se rozhodlo o výstavbě nové spalovny v rakouském Štýrsku a proti nebyl vůbec nikdo,“ říká A. Studeníč.

Jako zatím nejrealističtější se jeví výstavba nových kapacit v SAKO Brno. „Basic Design by měl být schválen do 31. 12. 2016. Nová linka by pak měla zahájit provoz v letech 2019 až 2023,“ uvedl Jiří Kratochvíl - ředitel společnosti. Zástupce SAKO Brno na konferenci oznámili, že nový kotel navýší kapacitu brněnského ZEVO na 330 000 tun komunálního odpadu ročně. Hodnocení dopadů na životní prostředí by mělo být hotové ještě v letošním roce.

Pavel Pelčák, zástupce Komerční banky a manažer financování energetiky, na konferenci

hovořil o projektovém financování a jeho specifikách. „Jsme připraveni spolupracovat na projektech nakládání s odpady od samého počátku hodnocení variant řešení, včetně poradenství s EU dotacemi a podpůrnými produkty,“ uvedl.

Vojtěch Doležal ze společnosti Sewaco hovořil o ekonomice ZEVO a použil zkušenosti ze SAKO Brno. „ZEVO by se měly stavět „výhradně“ v místech zajištění dlouhodobého odběru tepelné energie. Výroba elektrické energie je „pouze“ vedlejším nutným výstupem“. Stát by měl podle něj zvýšit cenu za ukládání odpadů na skládky na 1100 korun za tunu. Podle jeho slov je potřeba očekávat tuhý boj o novou cenu za ukládání odpadů. Stát by se měl zabývat například i podporou logistického systému dopravy odpadu pro energetické využití. „Stát je přece vlastníkem CARGO ČD... Je taktéž potřebný rozvoj technologií na zpracování recyklovaných materiálů získaných z odpadů. Jinak nezabráníme vývozu výhřevného paliva z republiky,“ uvedl V. Doležal. V rámci konference vystoupil i Alois Studenič, který prezentoval zkušenosti z Rakouska. „Němci a Rakušané se rozhodli k ukončení skládkování v roce 2024. Rakousko zprovoznilo velké množství třídících linek, postavilo kompostárny a bioplynky. Současně s tím postavilo dostatek kapacit pro energetické využití TAP. Stejnou cestou by mělo jít i Česko, kde je podle něj úroveň recyklace komunálního odpadu na výrazně nižší úrovni než v Rakousku.

Momentka ze společenského večera

O DOTACE JSME PŘIŠLI POLITIKAŘENÍM

Zajímavý byl blok „polských ZEVO“. Aktuálně se u našich severních sousedů staví šest ZEVO. Na konferenci prezentoval Peter Chromec ze společnosti Hitachi Zosen Inova projekt ZEVO v Poznani. Zajímavá byla i přednáška zástupce společnosti Budimex, která realizuje výstavbu ZEVO ve městě Białystok. Z přednesených příspěvků jednoznačně vyplývá, že Poláci nás v mnohém předběhli a jak uvedlo několik diskutérů, doba, kdy jsme mohli požádat o dotace, se promrhala z důvodu komplikované administrace, politikaření a rozsáhlému týmu různých zprostředkovatelů a „očekávatelů“ mezi dotacemi z Bruselu a Českem. O větším tahu na branku v Polsku hovořil

i Michal Stieber, manažer poradenské společnosti EY, který nastínil možná východiska pro Českou republiku v oblasti nakládání s odpady. „Poláci se například velice rychle a jednoznačně rozhodli o zákazu skládkování výhřevné frakce,“ uvedl Michal Stieber. V rámci konference prezentovaly svá řešení a produkty mnohé společnosti. Ať již šlo o dodavatele roštů Martin, či dodavatele izolačních hmot Rockwool. Svá řešení pro nakládání s odpady prezentovala i První brněnská strojírna nebo brněnská společnost Eveco. Michal Jirman, zástupce společnosti ČKD Group, popisoval průběh výstavby a technická specifika realizace ZEVO Chotíkov.

(čes)

Waste to Energy 2016 Energetické využití odpadu

Partneři konference:

Hitachi Zosen
INOVA

ROCKWOOL®
TECHNICAL INSULATION

Doosan Škoda Power

Mediální partneři:

Organizátor:

all-for power

Com4In
group

KONSTRUKCE Media

AF Power agency